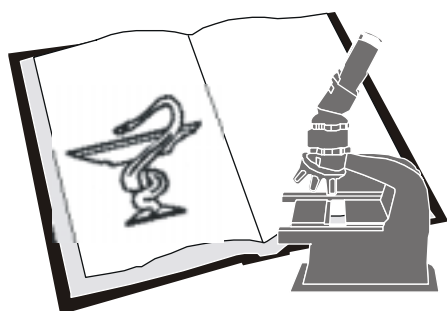

*Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільська державна медична академія ім. І.Я. Горбачевського
Київська медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика*

МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

- ❖ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
- ❖ ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- ❖ ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ
- ❖ З ІСТОРІЇ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*Ministry of Public Health of Ukraine
Ternopil State Medical Academy by I. Ya. Horbachevsky
Kyiv Medical Academy of Post-Graduate by P.L. Shupyk*

MEDICAL EDUCATION

SCIENTIFIC PRACTICAL JOURNAL

1/2005

ЗМІСТ

<i>М.П. Скакун</i> ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА:ЩО,ДЕ І ЯК ВИКЛАДАТИ У МЕДИЧНИХ ВНЗ	4
<i>І.Р. Мисула, А.О. Голяченко, В.І. Мартинюк, Т.Г. Бакалюк</i> РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	10
<i>Л.Г. Селіхова</i> ДВА ІСТОТНІ КРОКИ УКРАЇНИ ДО БОЛОНСЬКОЇ СПІВДРУЖНОСТІ	13
<i>Ю.М. Нерянов, Л.М. Боярська, І.В. Солодова, С.М. Недельська, Ю.В. Котлова</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ	16
<i>Ю.Ф. Педанов, А.І. Гоженко, Р.Ф. Макулькін</i> РОБОТА КАБІНЕТУ АНАТОМІЇ І ФІЗІОЛОГІЇ У ВНЗ І – П РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	19
<i>В.Б. Гоциньський, Н.Є. Боцюк, М.В. Бойчак, І.О. Боровик, С.М. Бутвин</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ	21
<i>С.П. Московко</i> ВИКЛАДАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ РІВНІ ОСОБЛИВОСТЕЙ КЛІНІЧНИХ ПРОЯВІВ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА	23
<i>С.І. Жмурський</i> МОДЕЛЮВАННЯ ПРИВИВЧЕННІ ФІЗИКИ	29
<i>І.Г. Савка, О.Ф. Кулик</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПЕДІАТРІЯ”	35
<i>Є.В. Прохоров, Л.Л. Челпан, І.М. Островський, Т.П. Борисова, М.С. Острополець</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ВИПУСКАЮЧІЙ КАФЕДРІ ДОНДМУ З РОЗДІЛУ “ДИТЯЧА КАРДІОРЕВМАТОЛОГІЯ”	37
<i>Б.Г. Бугай, С.М. Андрейчин, В.О. Лихацька</i> КАРДІАЛГІЇ: НОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В ПРОПЕДЕВТИЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ	39
<i>В.С. Василик, І.Д. Кухар</i> ВИНИКНЕННЯ І РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ КУРІННЯ В ЗВ’ЯЗКУ З ПСИХОЛОГІЧНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ МІСЬКИХ ШКОЛЯРІВ	43
РЕЦЕНЗІЯ	46

УДК: 378.147:616-053.2

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ

Ю.М. Нерянов, Л.М. Боярська, І.В. Солодова, С.М. Недельська,
Ю.В. Котлова

Запорізький державний медичний університет

SOME ASPECTS OF RAISING THE QUALITY OF TEACHING PEDIATRICS

Yu.M. Nerianov, L.M. Boyarska, I.V. Solodova, S.M. Nedelska, Yu.V. Kotlova
Zaporizhzhian State Medical University

У статті висвітлено деякі аспекти підвищення якості викладання педіатрії у ВНЗ.

The article shows some aspects of raising the quality of teaching pediatrics in higher medical educational establishments.

Вступ. Якість вищої освіти має виключне значення для успішного розвитку будь якої країни. Рівень інтелектуального потенціалу країни повністю залежить від якості вищої освіти і є найважливішим фактором економічної і політичної самостійності кожної країни [1]. Якісна освіта – вимоги і тенденції розвитку освіти на планеті. Це було девізом 47-ї сесії Міжнародної конференції ЮНЕСКО з освіти, яка відбулась у вересні 2004 року у Женеві, у роботі якої брали участь представники 137 країн світу [5].

Основна частина. У зв'язку з тим, що у сучасних умовах все більше утверджуються загально цивілізаційні тенденції розвитку, викладач вищої школи повинен використовувати повною мірою нові можливості для освітньої та наукової діяльності з тим, щоб забезпечити нові потреби в розвитку як окремої людини, так і українського суспільства в цілому [4].

За останні роки у суспільстві відбулися значні зміни, в тому числі: поява платної медичної допомоги; виникнення груп студентів, які навчаються недержавним коштом; утруднення з працевлаштуванням після закінчення ВНЗ, – що викликає необхідність нових підходів до виховання у студентів потреби та відповідальності за набуття необхідних знань та підвищення якості викладання дисципліни [3]. Якість викладання педіатрії визначається, на наш погляд, кількома факторами:

одержанням інформації з дитячих хвороб, механізмами перетворення інформації в знання та практичними навичками студента – майбутнього лікаря.

В процес навчання на профільних кафедрах повинен бути закладений принцип спадкоємності та послідовності в оволодінні практичними та теоретичними знаннями та вміннями, що досягається єдиною методикою викладання. Наприклад, на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб ставиться за мету оволодіння фундаментальними практичними вміннями. На послідовних клінічних кафедрах сформовані раніше вміння та навички вже служать як інструмент професійної діяльності, а мета цих кафедр – навчити студента складати план обстеження, проводити диференційну діагностику та лікування [2].

Навчання на кафедрі факультетської педіатрії проводиться відповідно до типової програми з дисципліни МОЗ України та навчального плану на основі створених кафедрою робочої програми з дисципліни та навчально-методичних розробок.

Інформацію студент отримує з лекційного матеріалу, підручників, допоміжної літератури. Практика довела, що інформація і знання не тотожні. Інформація перетворюється у знання тоді, коли вона усвідомлена студентом, як життєво необхідна й буде використана ним для фахового становлення, щоб в майбутньому стати конкурентоспроможним фахівцем. В цьому контексті велике значення має, як фактор перетворення інформації в знання, практичне заняття в клініці з викладачем.

© Ю.М. Нерянов, Л.М. Боярська, І.В. Солодова,
С.М. Недельська, Ю.В. Котлова

На нашу думку, якість цієї частини освітнього процесу визначається:

1. Особистістю викладача.
2. Педагогічними технологіями та методичним забезпеченням навчального процесу.
3. Активністю студента.
4. Об'єктивністю та систематичністю контролю.

Особистість викладача сприяє формуванню відношення студента до предмета, глибині його засвоєння, бажанню сформувати в собі професійні якості, характерні для його наставника. Біля ліжка хворої дитини студент-педіатр вчиться у фахівця-викладача, як контактувати з дітьми різного віку та їх батьками, вирішенню деонтологічних проблем та освоєнню практичних навичок. Особистість викладача також спонукає студента до активності при вивченні предмета, оволодіння прийомами логічного мислення біля ліжка дитини. Безперечно, майстерність викладання “Педіатрії” – невід’ємна частина якісної підготовки фахівця. За останні роки з’явилась можливість систематично удосконалювати рівень викладацької майстерності на курсах підвищення кваліфікації. Також на кафедрі факультетської педіатрії широко впроваджені показові заняття, які ведуть професори та доценти; відкриті заняття досвідчених викладачів та взаємовідвідування занять асистентами з подальшим аналізом та обговоренням методики викладання тем факультетської педіатрії.

У навчальний процес на кафедрі активно впроваджуються нові технології, так звані медіа-педагоги (телебачення та комп’ютер). Комп’ютерна професійна інформація є невід’ємною частиною навчального процесу. Співробітниками кафедри створена відеотека з основних розділів патології дитячого віку, що висвітлює основні питання, з якими в повсякденному житті зустрічається педіатр: проблеми харчування дітей, догляд за дитиною, клінічна діагностика спадкових хвороб, імунodefіцитних станів та інше. Всі лекції читаються з використанням мультимедійних презентацій, що сприяє кращому засвоєнню теоретичних знань. Створена власна комп’ютерна програма, що використовується як складова частина іспиту з дисципліни. Навчальний процес забезпечений всіма підручниками, що останнім часом вийшли з друку з грифом ЦМК з вищої медичної освіти МОЗ України.

Активна робота студентів на практичних заняттях з факультетської педіатрії у процесі обговорення теми та історії хворого складає майже 30 %

успішного засвоєння теми заняття. Вважаємо необхідним підвищувати активність студентів на практичному занятті на основі формування здібностей опановувати знання, формувати свій загальний та медичний світогляд [6]. Одним з шляхів вирішення цієї проблеми є застосування тематичних клінічних завдань або задач з нозологій, які вивчаються. Крім цього, на практичних заняттях з групами VI курсу при достатньому рівні знань використовується алгоритмізація дій: інтерпретація патологічних змін щодо віку дитини, призначення послідовності обстеження в повному обсязі, призначення харчування відповідно до віку та діагнозу, підбір засобів лікування тощо.

Використання алгоритмів сприяє організації мислення, дисциплінованості дій, виховує самостійність та переконаність, сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Вважаємо, що не слід відмовлятися від клінічних розглядів хворої дитини та історії захворювання, тому що це конкретний приклад підходу до індивідуальної діагностики, створення плану лікування, профілактики хвороби. Викладач повинен заслухати всі міркування щодо діагнозу та терапії, а також спрямувати відповідь студента на висвітлення чинників захворювання та прогнозу одужання.

Контроль засвоєння курсу факультетської педіатрії впродовж року носить різнобічний характер: комп’ютерний контроль (початковий, проміжний, кінцевий), співбесіда при захисті учбової історії хвороби на IV курсі, контроль за оволодінням практичними навичками (на практичних заняттях біля ліжка дитини), співбесіда при розв’язуванні ситуаційних задач на іспитах з факультетської педіатрії. На VI курсі максимальна увага приділяється контролю знань за системою “КРОК”. Кафедра має достатню кількість тестів за темами, які вивчаються, та постійно збільшує їх кількість. Проводиться також кінцева перевірка знань студентів за допомогою тестів, що сприяє формуванню навичок при роботі із завданнями “КРОК-2”.

Висновок. Таким чином, у викладанні клінічної дисципліни, на наш погляд, має значення особистість викладача як фахівця в поєднанні з сучасними технологіями та інтенсивною роботою біля ліжка хворої дитини. Систематичний та різнобічний контроль знань забезпечує активне засвоєння матеріалу студентами, що характеризує якість викладання предмета.

Література

1. Булах І.Е., Волосовець О.П., Воронько Ю.В. та ін. Система управління якістю медичної освіти в Україні. – Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2003.
2. Дианкина М.С., Арсенова С.П., Миронова Т.С. О теории и методике преподавания педиатрических дисциплин // Педиатрия. – 1998. – № 6. – С. 100-104.
3. Клименко М.О., Михалін М.О., Рузін Г.П., Летік І.І. Особливості формування професійних знань та морально-етичних поглядів студента у сучасних умовах // Матеріали доповідей науково-метод. конф. “Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні” – Дніпропетровськ, 2001. – С. 183-184.
4. Кремень В. Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство // Вища школа. – 2003. – №6. – С. 3-24.
5. Послання 47-ї сесії Міжнародної конференції ЮНЕСКО з освіти і запропоновані пріоритетні заходи щодо підвищення якості освіти для всієї молоді // Освіта України. – 19 жовтня 2004 р. – № 81-82.
6. Циганенко А.Я., Кривоносов М.В., Мінухін В.В. Проблема формування у студентів навчальної самостійності під час навчання у ВМНЗ // Матеріали науково-метод. конф. “Актуальні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармакологічному закладах України”. – Чернівці, 2002. – С. 187-188.